

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Van de Stad . . . f. 12.

franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIA

15 cents de regel.

behalve 35 cents regel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE MAATREGELEN, DOOR DE BEGERING IN NOORD-BRABAND VOORGESCHREVEN.

In ons nummer van Donderdag 2 October II. hebben wij het berigt medegedeeld van eenige maatregelen, door Z. M. den Koning voorgeschreven, teneinde in den naderenden winter en bij de noodlottige duurte der levensmiddelen, aan de arbeidende klasse werk te verschaffen. Zoo als men aldaar gezien heeft zal er, met dit doel, nog dit jaar worden overgegaan tot het daarstellen van onderscheidene verdedigingswerken, waaronder het maken van vier lunetten in het getrancheerde kamp op de Vughtsche en Cromvoirtse heide, en meer anderen.

Het zij verre van ons, de door de regering voorgeschrevene maatregelen, tot een zoo wettig, prijselijk en weldadig doel te willen laken; ofschoon wij en velen met ons, niet van het dadelijk nut dezer vier lunetten in bovengenoemd getrancheerd kamp, overtuigd zijn; het is genoeg dat daardoor een aantal armen werk zullen kunnen vinden, op eene eerlijke wijze in hun bestaan voorzien, en bij menigeen lediggang, de verderfelijste aller kwalen en ondeugden, zal vermeden worden. Volgaarne brengen wij hulde toe aan de menschevende inzigten van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning en met de geheele provincie bedanken wij Hem, dat Hij een oog van bezorgdheid op haar heeft laten vallen. Werk verschaffen is het schoonste liefdeswerk; schooner dan aalmoezen uitdeelen aan menschen, die werken kunnen en willen, maar die geen werk en dus ook geen eten hebbende, door die aalmoezen vernederd, gedemoraliseerd en tot eenen gevaarlijken lediggang gedwongen worden. Daarom kunnen wij er niet genoeg op aandringen, dat men allerwege dit edel en zoo heilzaam middel aanwende. Reeds hebben wij ten voordeele van hetzelfde onze stem laten hooren; nogmaals roepen wij; verschaff den behoeftigen werk, de arbeidende klasse wil van werk en niet van aalmoezen leven! Overal is iets te doen te vinden; is het niet van uiterste noodzakelijkheid, dan toch van meer of min onmiddellijk nut; al ware het zelfs slechts tot vermaak. Lodewijk XVI liet de armen welvaren zijn kasteel in de sneeuw werken, gansche gebouwen, figuren enz. van

sneeuw sprigten; brozer werk kon wel niet aangedaent worden; maar de goede vorst betaalde zijne werklieden en de werkheden hadden bezigheid; het dubbele doel was dus bereikt, en dit was genoeg.

Doeh, zegt men, de kassen zijn niet overal genoegzaam van middelen voorzien, om eenige werken aan te leggen. Dit weten wij maar al te zeer; maar doet ons onzen uitroep nog niet terug nemen: verschaff werk! Wanneer de winter zal gekomen zijn, het werken niet meer aangevangen kan worden en evenwel duizenden van behoeftigen om voedsel en onderhoud roepen, wat zal men dan doen? . . . De algemeene liefdadigheid inroepen: liefdegiften, inzamelen, spijsuitdeelingen doen enz. Welnu, men wachte dan niet tot het winter is; men beginne reeds nu bijdragen en liefdegiften te vragen en in te zamelen, met het bepaaldelijk aangegeven doel, om aan de arbeidende klasse werk te verschaffen; en, hieraan valt niet te twifelen, de giften en bijdragen zullen ruimschoots toevloeiën. Op menige plaatsen zelfs zouden voorzeker werken kunnen aangelegd worden, waaruit in het vervolg vruchten te trekken zijn: productieve werken; tot daarstelling van dezulken zou men zelfs leeningen kunnen aangaan. Men ziet het, aan middelen ontbreekt het niet, zoo men slechts welmeenend, eensgezind en met overleg de handen in één slaat, zich niet door eene noodlottige gerustheid laat in slaap wiegen, en niet wacht tot het te laat is.

Maar door toetegeven aan onze zucht voor het welzijn der volksklasse en de bevordering van alles wat rust en orde kan verzekeren, hebben wij ons van ons onderwerp laten aftrekken. Keeren wij tot hetzelfde terug.

Toen wij wezen op de door Z. M. den Koning voorgeschrevene werkzaamheden in Noord-Brabant en vooral op het maken der vier bedoelde lunetten, was ons inzicht, de vraag te opperen, of in Noord-Brabant geene werken zouden aan te rangen zijn, die van dringender noodzakelijkheid en van meer regtstreeke nut zouden wezen? En bij de beantwoording dier vraag, kwam ons al dadelijk een punt voor den geest, hetwelk wij gerustelijk en met den besten ernst, aan onze regering, vooral aan ons gewestelijk bestuur in overweging durven geven.

Wij bedoelen het UITWATERINGS-KANAAL, waarvan de bestaande zoo droevige gevolgen, het dit jaar, op nieuw en zoo noodlottig de noodzakelijkheid bewezen heeft en waarvan het gemis, ongetwijfeld, niet weinig zal toegebracht hebben, om den benarden toestand van velen nog benarder te maken.

Intusschen gebiedt ons de regtvaardigheid, de voorkenr welke aan verdedigingswerken gegeven is boven een zoo hoogst gewichtig onderwerp, minder aan de regering, dan aan ons gewestelijk bestuur ten laste te leggen. De regering is onkundig, of kan gehouden worden zulks te zijn, van het hooge belang dat aan eene spoedige daarstelling van genoemd uitwateringskanaal verbonden is. Trouwens wanneer wij het verhandelde in de laatste vergadering onder Provinciale Staten nalezen, vinden wij opgeteekend (zie Noord-Brabander, dingsdag 15 Juli) dat bij de behandeling van het rapport op het adres van de geconmitteerden uit de polders van den Haem en Rijskampen en anderen, houdende verzoek, om maatregelen vast te stellen en voor te dragen tot eene spoedige uitvoering van het zoolang gewenschte uitwateringsplan, welk rapport met algemeene stemmen is aangenomen, tevens, op voorstel van een der leden, aan den voorzitter (den heer Gouverneur der provincie) de benoeming der commissie, die de belangen dier uitwatering in persoon bij Z. M. den Koning zal voorstaan is opgedragen, en dat daartoe, staande diezelfde vergadering, door Z. Exc. geconmitteerden benoemd zijn.

Bijna drie maanden zijn verlopen, sedert het nemen van dit besluit der Provinciale Staten van Noord-Brabant, en het is ons niet bekend, dat de daarbij benoemde commissie zich nog van hare taak gekwetent heeft. Men zal toch wel willen toestemmen, dat het niet genoeg is, rapporten met eenparige stemmen aan te nemen, voorstellen te doen en commissien te benoemen; er behoort uitvoering bij. Ernstig herinneren wij dus aan dit besluit der Provinciale Staten en zoo de daarbij genoemde commissie de haar opgelegde taak nog niet volvoerd heeft, bidden wij haar de haar aanvertrouwde belangen ter harte te willen nemen, en met die bekwaamheid en klem, welke wij in elk lid dier commissie erkennen.

goedgezinden en voor het welzijn zijner onderdanen zoo bezorgden Koning te adieren; daar juist de tegenwoordige omstandigheden eene zoo schoone aanleiding geven. Een dubbel nut moet uit de ten uitvoerlegging van gezeid plan voortvloeien: het werk verschaffen aan werkbehoevenden, en het behoeden van grievende rampen, aan welke een zoo groot deel onzer provincie jaarlijks meer en meer blootstaat.

Nog vuriger wenschen wij te zien, dat de door ons bedoelde commissie hare taak nog volbrengt (want het is nog niet te laat); daar ook nog andere belangrijke aangelegenheden aan hare tusschenkomst bij Z. M. den Koning zijn aanvertrouwd, welke, indien zij Z. M. daarin kon doen bewilligen, evenzeer het dubbel nuttig doel zouden bereiken: namelijk de verbetering van de communicatie van af Eindhoven naar Maashees en verder naar Limburg en die van de Willemstad naar Bergen-op-Zoom.

Aan alle deze werken is de bloei en welvaart onzer schone provincie innig verbonden. Mogten dus onze woorden ingang vinden en tot verwezenlijking dier lang gewenschte maatregelen leiden!

KERKELIJKE STAAT.

ROME 16 September. Den 9 dezer maand is alhier overleden Mgr. E. Nevy, eerste redacteur (*minulante*) van de staats-secretarie en kanunnik der basiliek van den H. Laurentius in Damaso.

Mgr. Pacoi, apostolisch-nuntius te Brussel, is, naar men zegt, naar Rome teruggeroepen, op zijn verzoek en uit hoofde van den ongunstigen staat zijner gezondheid. Men noemt Mgr. Rossi, apostolisch-delegaant te Ancona als zijnen opvolger.

Men heeft alhier vernomen, dat de keizerin van Rusland den 29 augustus te Genua aangekomen is, om den 30 op een russisch stoomschip naar Palermo te stevenen.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 10 september. Men kan nog niets melden omtrent het nieuw cabinet en gelooft dat de leden zelve nog niet regt weten, welken weg zij bewandelen zullen. Geen hunner heeft nog het volledig besef zijner eigen magt of zwakheid; het bewind is dientengevolge werkeloos en de Ramazan (grote vaste) welke sedert eene week aangevangen is, vernievert nog de vruchteloosheid der pogingen, om uit dien toestand van werkeloosheid te geraken.

— De hertog van Montpensier, zoon van Koning Lodewijk Philips, die den 31 augustus uit Konstantinopel vertrokken was, is den 2 september te Smirna aangekomen. Onmiddellijk na zijne ontseping heeft de prins zich naar het consulaat van Frankrijk begeven, alwaar hij ontvangen werd door geheel de catholijke geestelijkheid, met Mgr. Mussabini, aartsbisschop van Smyrna aan het hoofd, die hem de groote vreugd uitdrukte, welke zijne tegenwoordigheid aan de catholijke geestelijkheid en fransche bevolking verwekte. De hertog heeft den aartsbisschop met de meeste hartelijkheid bedankt, en beloofd den Koning zijnen vader, en de gansche koninklijke familie in het belang over te halen der vreeselijke ramp, welke Smirna geleden had. Daarna heeft de prins zich met de meeste welwillendheid met den aartsbisschop onderhouden en de geestelijkheid, inzonderheid de daarbij tegenwoordig zijnde Lazaristen verzekerd, dat hij groot belang stelde in al de weldaden, welke Smirna en geheel de Levant aan hen te danken heeft. Het

collegie der Propaganda, door de Lazaristen bestuurd en de kerk dier congregatie hebben insgelijks een bezoek van den prins ontvangen. Daarna heeft hij den eersten steen gelegd van het gebouw voor de Zusters van Liefde op de ruïnen van het geen, dat afgebrand is, op te trekken. Na de plechtigheid heeft de prins die waardige zusters uitgedrukt hoe gelukkig hij zich achte geroepen te zijn, om den eersten steen te leggen eener inrigting, voor welke opbouw en bloei hij de medewerking zou inhroepen der koningin, die zich gewis daaraan niet onttrekken zou; daarbij voegende dat hij zelf het hoogste belang stelde in de zending, welke de Zusters met zoo veel ijver, zelfverloochening en opoffering vervulden, en dat hij zich insgelijks beijveren zou om de goede uitkomsten dier zending meer en meer te bevorderen en uittebreiden. Eindelijk heeft de prins nog de Capucijner kerk bezocht, alwaar hij onder het voorportaal door de geestelijkheid ontvangen is geworden. Bij het middagmaal merkte men onder de genoodigden op den aartsbisschop van Smirna en den overste der Lazaristen. Behalven de 20,000 piasters, welke de hertog van Montpensier ter beschikking heeft gesteld van het consulaat-generaal te Smirna, ten behoeve der slagtoffers van den brand, heeft hij aanzienlijke sommen nagelaten aan de Zusters van Liefde en aan de priesters, welke de Capucijnerkerk bedienen, om onder de armen uitgereikt te worden.

RUSLAND.

De dagbladen van St. Petersburg deelen eenige tijdingen mede uit den Caucasus, zonder echter derzelve dagteekening te vermelden. Na van de expeditie tegen Dargo, die de voornaamste daad van den veldtocht van dit jaar is en blijven zal, uitgerust te zijn, hebben de troepen zich met de versterking der bezettingen moeten bezig houden. Eene volmaakte rust heerscht door het gansche land, dat door de Russen bezet is; men spreekt niet van eenig plan van aanval, noch van eenige vereeniging van magt van de zijde des vijands.

De Russische dagbladen erkennen dus dat de veldtocht geëindigd is: dat is te zeggen, dat hij niet schitterend is geweest; want de inneming van Dargo brengt het operatie leger hoegenaamd geen nut aan.

De luitenant generaal Schwartz, het bevel voerende over de Lesghianen, heeft den 11 sept. een slag geleverd tegen de Circassiers, waarvan de bladen van St. Petersburg niet veel ophef gewagen. De bergbewoners waren 3,000 in getal; zij zouden eenige honderden van manschappen verloren hebben, terwijl van de zijde der Russen slechts een staf-officier en negen soldaten gedood en zeventig gekwetsten waren. Volgens het eigen zeggen der dagbladen zou evenwel de strijd hevig geweest zijn en de troepen van den generaal Schwartz hebben een aantal verschanzingen, door de Circassiers opgericht en dapper verdedigd, gewapenderhand moeten innemen.

— In de *Leips. Zeit.* komt eene correspondentie uit Odessa voor, waarin bevestigd wordt dat het russische leger menige nederlaag in Daghostan geleden heeft. Het leger van den generaal Woronzoff was in Gersel, eens sterkte op de uiterste grens van den Caucasus, binnens getrokken. Geene verdere expeditie zou dit jaar in Daghestan plaats hebben. Schamyl heeft, naar men zegt, een leger onder zijns bevelen, talrijker dan immer te voren.

DUITSCHLAND.

LEIPZIG 26 september. Eerst heden heeft men het verslag bekend gemaakt der geheime zittingen, door de stedelijke afgevaardigden op den 17 en 18 gehouden. De geheimraad van Lagenn was door den Koning belast geweest, het volgende antwoord mededeelen, aan het tweede adres van dit ligchaam aan Z. M.; welk antwoord aan de afgevaardigden bekend gemaakt in haren zitting van den 17:

« Ik heb het adres der stedelijke afgevaardigden van Leipzig, gedagteekend 2 september, aan Z. M. ter hand gesteld. Z. M. den Koning heeft mij gelast, aan de stedelijke afgevaardigden mede te deelen, dat Z. M. de gevoelens van getrouwheid in het adres uitdrukt, welwillend aangenomen heeft, maar dat Z. M. eveneens hoopte, dat die gevoelens door daden zouden bevestigd worden en vooral door pogingen, aangewend om overal den geest van wettigheid en van gehechtheid aan vorst en vaderland te doen henleven. Ik haast mij, op bevel des Koning, deze verklaring aan de afgevaardigden van Leipzig mededeelen.

Leipzig 11 sept. 1845.

ALBERT DE LAGENNÉ

De twee zittingen, welke na het ontvangen dier mededeeling gehouden zijn, waren zeer onstuimig; alvorens men kwam tot de aanneming van het volgende besluit, dat insgelijks in het verslag is opgenomen.

« De geruststellende overtuiging, dat de burgers van Leipzig geen deel hoegenaamd hebben genomen aan die bedroevende gebeurtenissen, maar dat zij, ten allen tijde er in veel neteligere omstandigheden, bewijzen hebben gegeven van eene onwrikbare trouw en gehechtheid aan vorst en vaderland, deze overtuiging alleen heeft den uiterst grievenden indruk, welchen dit antwoord des konings op alle barten gemaakt heeft, kunnen verzachten.

DRESDEN, 25 September. In hare zitting van heden, heeft de kamer der afgevaardigden naar de derde commissie verzonden een verzoekschrift van de stad Crinsmizchau, met 197 handteekeningen, en betrekkelijk de vrijheid der drukpers. Een ander verzoekschrift der stad Leipzig, met 4016 handteekeningen, en betrekkelijk eene vrijere inrigting der evangelisch-luthersche Kerk in Saksen, is naar de eerste Kamer verzonden, welke een koninklijk decreet omtrent dit onderwerp ter onderzoek heeft ontvangen en in welke tevens eene buitengewone commissie voor de kerkelijke zaken benoemd is.

— Men schrijft van de oevers van de Mein aan de *Köln. Zeit.* van den 25 september:

Men verzekert dat de regeringen, tot het Zollverein behoorende, zullen trachten zich te verstaan omtrent de vraag, in hoeter het raadzaam en noodig is om den uitvoer van granen en aardappelen te verbieden of te beperken. De op vele plaatsen weinig voldoende opbrengst der graansoorten, het volslagen gebrek aan aardappelen in onderscheidene landstreken, de talrijke uitvoer van die vrucht en de duurte, die daarvan het onvermijdelijk gevolg is, ziedaar de beweegredenen, welke die regeringen genoopt hebben, die vraag met de meeste aandacht te onderzoeken. Men denkt dat zij aan het volcongres zal voorgesteld worden. Indien men het niet eens kan worden omtrent eenparige maatregelen, zal het aan elken Staat vrijgelaten blijven alleen of met overeenstemming zijner naburen, den uitvoer van voedingsmiddelen te beperken.

GROORHERTOGDOM BADEN. De Aartsbisschop van Freiburg heeft aan zijne geestelijkheid het bevel herhaald van niet tot de inzegening van gemengde huwelijken over te gaan; zonder zijns bevelen, omtrent elk afzonderlijk geval gevraagd en ontvangen te hebben. Hij verklaart aan de pastoren, dat hiernaast strijdende voorschriften, al zijne euk van het ministerie afkomstig, hen niet kan ontlaan ontslaan van den eed van gehoorsaamheid, welke zij bij hunne wijding hebben afgelegd en dat het een regt en een plicht des bisschops is, om, alvorens aan den catholijken rechtgenoot de kerkelijke inzegening, waaraan de sacramentale genade verbonden is te vergunnen, te onderzoeken of hij die waardig is. En, zegt de prelaat, dit waardig zijn hangt af, van de voorzorgen, welke hij genomen heeft, om aan zijne nakomelingschap de weldaad eener catholijke opvoeding te verzekeren, bij gebreke waarvan hij niet kan toegelaten worden tot de kerkelijke inzegening noch tot het voorafgaand gebruik der H. Sacramenten.

In het laatste geval wordt den pastoors ernstig gelast zich stipt te houden aan de voorschriften der Breve van Pius VIII, door eenvoudig bij het protestantsch huwelijk tegenwoordig te zijn, als *testis necessarius, excluso omni ritu catholico*, en door in het register zijner kerk de eenvoudige vermelding van het huwelijk, waarbij hij tegenwoordig was, aan te teekenen. « De liefde tot onze protestantsche broeders, zegt de moedige en eerwaardige prelaat, wordt geenszins gekwetst door de stipte en onveranderde naleving dezer voorschriften, die de uitdrukking van ons geloof zijn; en het kan overigens nimmer geoorloofd zijn, ons geweten te kwetsen door eene slecht begrepen liefde. » Overigens verklaart hij, dat hij op zich alleen, tegenover de regering, de verantwoordelijkheid dezer maatregelen neemt. Dit bisschoppelijke bevel is gedagteekend van den 9 augustus en men heeft tot heden niet vernomen dat het groothertogelijk gouvernement tegen deszelfs doorluchtigen bevel is opgekomen. De gevolgen van den 9 augustus, te versch in het geheugen der oncatolieke regeringen, om haar niet terug te houden van gewelddadigheden, die, wat er ook van zij, niets vermogen tegen oorspronkelijke onafhankelijkheid der Kerk.

RIJNPROVINCIE. Een duitsch dagblad geeft, bij gelegenheid van het jubilé van zijne Hoogw. den Bisschop van Munster, eene optelling der sacramentele bedieningen, welke die prelaat, gedurende zijne lange loopbaan, in zijn diocees verrigt heeft. Meer dan een miñioen catholijken hebben uit zijne handen het H. Vormsel ontvangen, hij heeft 3,173 priesters gewijd en aan meer dan 10,000 kandidaten de kleine orden toegediend. Vele der door hem gewijde priesters zijn tot de bisschoppelijke waardigheid verheven; onder anderen: wijlen de graaf von Spiegel, aartsbisschop van Keulen; dezes wijlberoemde opvolger, Clemens August; de bisschop van Luik, Mgr. C. van Bommel; de nieuwe bisschop van Paderborn Mgr. E. Drepper; de bisschop suffragaan en apostolisch vicarius van Osnabruck, Mgr. C. A. Lüpke. Hij heeft daarenboven vijf bisschoppen gewijd: zijnen hoogwaardigen broeder, Clemens August; den overleden bisschop van Trier, J. von Hammer, den overleden bisschop van Paderborn, R. Dammers; den bisschop van Curium, baron van Wijkerslooth en den bisschop van Hébron, zijn tegenwoordigen suffragaan, F. A. Melchers.

— Drie luthersgezinden hebben, in de nabijheid van Breslau, het catholijk geloof omhelsd; een hunner verklaarde bij deze gelegenheid, dat het luthersch geloof niets geruststellends aanbiedt, maar het hart ledig laat, en dat, daar het rongianismus nog minder gelooft, dan het lutheranismus, hij, door catholijk te worden, de ingeving van zijn hart wilde volgen. Den 11 augustus hebben insgelijks zes protestanten hunne dwalingen afgezworen in de collegiale kerk van den H. Gaëtanus, te Munchen.

ENGLAND.

Het engelsch gouvernement is niet zonder ongerustheid over de veranderingen in het tarief, door vele staten van het Zollverein gevraagd. Deze ongerustheid schijnt, door in elken regel eener nota, door Lord Aberdeen aan den graaf van Westmoreland, gezant van Koningin Victoria te Berlijn, gerigt, en welker inhoud thans bekend is. Deze nota begint met eene soort van geschiedkundig verslag der onderhandelingen, welke, sedert twee jaren tusschen Engeland en Pruisen gevoerd worden, betrekkelijk het duitsche tolltarief. Lord Aberdeen klaagt over de ontwijkende antwoorden en de besluiteloze houding van het cabinet van Berlijn, dat belast was in naam van al de staten van het tollverbond te onderhandelen. Iederdaad, ofschoon aan Engeland de verzekering gevende van den besten wil en van een vurig verlangen om met hetzelfde tot eene schikking te komen, heeft Pruisen volhardend eene lijdelijke stelling behouden, waaruit

de vereende pogingen van Lord Aberdeen en den graaf van Westmoreland het niet hebben kunnen trekken. De engelsche minister eindelijk het wachten moede en overtuigd dat het pruisisch gouvernement niet het eerst het stilzwijgen zou afbreken kwam tot het besluit om de grondslagen van een handelverdrag onder de oogen van den heer Bulow te brengen; maar deze vond die voorgestelde voorwaarden niet annemelijk en, na eenig, voortaan nutteloos heen en wederspreken, zullen de zaken in denzelfden toestand blijven.

— Al de Londensehe dagbladen houden zich bezig met de meeting van Thurles en van de nieuwe ontwaking der herroepings beweging in Ierland; waarvan zij het teeken schijnt te zijn. De *Times* betreurt het, dat sir Robert Peel nog in dezelfde verlegenheid verkeert omtrent de Iersche zaken, als zulks, zes maanden geleden het geval was. Hij vergelijkt hem bij eenen geneesheer, die proef op eenen zieken met eenen ziele, die hij genezen wil, aan een einde te komen, maar daarin niet slagen kan. De *Morning-Post* ziet in de dreigende houding, welke O'Connell heeft aangenomen, een gevolg der concessien door het gouvernement aan Ierland gedaan.

De *Standard* tracht de belangrijkheid der meeting te verkleinen voor zoo veel aangaat het getal der personen, die daarbij tegenwoordig zijn geweest. Wat het doel betreft, dit is ten minste even oproerig als dat der meetings van 1843. Het ministerieele blad herhaalt de raadgevingen, welke het O'Connell reads heeft toegevoegd. « Het bewind van sir Robert Peel, zegt het ten slotte, sluimert niet in over de zaken van Ierland en wij mogen op hetzelfde vertrouwen, welke ook de gedragstijn zij, die de repealers volgen. Wij gelooven, en onze lezers mogen zich veilig met onze denk wijze vereenigen, dat indien de oproerstoker (O'Connell) voortgaat, de eerste te nemen maatregel snel, krachtig en beslissend zijn zal. » Dit zal nu te bezien staan.

— In de laatste zes jaren zijn in Engeland vier-en-vijftig nieuwe catholijke kerkgebouwen opgerigt. Velen derzelve zijn even aanzienlijk als de parochiekerken der anglicaansche eredienst. Gedurende hetzelfde tijdsbestek zijn aldaar zeven godsdienstige gestichten, negentien vrouwen- en negen mannenkloosters opgerigt. Nog zijn in hetzelfde verloop van jaren bijna twee millioen deelen van catholijke werken gedrukt.

— Het dagblad *the Tablet* schrijft van den 20 september:

De Hoogeerw. heer Dr. Brado, bisschop van West-Australie, suffragaan van Mgr. Polding, die eene reis naar Rome gedaan had, voor de belangen zijner zending, is den 16 September te Londen scheep gegaan, aan boord van de *Elisabeth*, om naar dezelve terug te keeren. Z. Hoogw. voert met zich vier italiaansche, vier fransche en drie Iersche priesters, negen studenten en zes Zusters der Barmhartigheid; in het geheel twintig personen, welke zijn gevolg uitmaken. Hoge de Almagtige hen behouden hunne werkzame zending doen bereiken.

— Het engelsch dagblad *the Statesman* geeft eene opgave, welke het zegt nauwkeurig te zijn, van de aanzienlijkste personen, die, in de laatste twee jaren, het protestantismus afgezworen en het catholijk geloof omhelsd hebben, behoorende tot de Universiteiten van Oxford en Cambridge. Ziehier hunne namen: Voor de Universiteit van Oxford: 1°. de *reverend* Bernard Smith, lid van het Magdalena-collegie; 2°. Scott Murray, esq. lid van het parlement van Buckingham-Shire. 3°. Douglas, esq. 4°. De *reverend* Goodenough Penny van Christ Church; leeraar der wiskunde en wetenschappen. 5°. de *rev.* Daniel Passons, lid van het Oriël-collegie. 6°. de *rev.* Brookbridge (Oriël collegie). 7°. de *rev.* Georges Talbot, van het Balliol-collegie. 8°. de *rev.* Moore Caps, van het Balliol collegie. 9°. Georges Tiek, esq.

lid van het Balliol-collegie. 10°. Stowel Law, hulp-leeraar der Unversiteit. 11°. W. Lockhart, esq. lid van het Exeter-collegie. 12°. J. King, esq. lid van het Exeter-collegie. 13°. de *rev.* Charles Séager, lid van het Exeter-collegie. 14°. de *rev.* T. Meyrick, leeraar van het collegie Corpus-Christi. 15°. Peter Renoff, deelgenoot van het Pembroke-collegie. 16°. J. Grant, esq., van het St. Jans-collegie. 17°. de *rev.* J. Montgomerie, lid van het collegie der Drievaldigheid; 18°. de *rev.* W. G. Ward. 19°. W. F. Vingfield. — Voor de Universiteit van Cambridge: 1°. de *rev.* Campbell Smith. 2°. de *rev.* John Barton. 3°. W. Leigh, esq. 4°. P. Badder, esq. 15°. de *rev.* G. Wackerbath, esq. Minder belangrijke bekeeringen, voegt het dagblad er bij, hebben dagelijks plaats.

IERLAND.

DUBLIN 29 september. De heer O'Connell woonde heden de wettelijke vergadering van het repeal-geslacht bij. Over de wettelijke vergadering was de woordigheid eene groote menigte gelokt. De *Cancellation-Hall* was stik vol. De loejuichingen der gansche vergadering hebben hem, als op eenen pregtigen feestdag, bij zijne binnenkomst begroet. Overigens heeft de zitting niets belangrijks opgeleverd, behalven echter de aansluiting van een man, aanzienlijk in Ierland door zijnen rang en zijn vermogen, den heer Lloyd, welke aansluiting berigt werd door eenen brief van den heer O'Brien, welke de heer O'Connell zelf voorgelezen heeft.

— De zalmisscherij op de kusten van Ierland is dit jaar zoo overvloedig, dat men geheel bezorgd heeft om ze te bewaken. Dit kan als een tegemoetkoming beschouwd worden voor het gemis van aardappelen, in vele landstrecken door het mislukken van den oogst veroorzaakt.

FRANKRIJK.

De apostaat Ronge zijn voornemen te kennen hebbende gegeven om naar Frankrijk te komen, heeft het gouvernement hem doen weten, dat hij niet zou verhinderd worden om als eenvoudig particulier het land te doorreizen, maar dat het hem ten stelligste verboden was, eenige kerkelijke dienst, naar zijne nieuwe uitvinding, te verrigten.

— De terugkeer van den maarschalk Bugeaud en het tijdelijk afzijn van den generaal Lamoricière schijnen de Arabieren stoutër gemaakt te hebben. Tijdingen uit Algerie spreken van eenen streependen opstand in de provincie Oran; de fransche troepen, onverwachts aangevallen zouden niet onbelangrijke verliezen geleden hebben; de kolonel van het 4° regiment jagers, zou onder de geneuevelden behoeven. Men denkt dat de gouverneur-generaal, maarschalk Bugeaud spoedig naar zijnen post zal teruggezonden worden.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 6 Augustus

Heden morgen is eene commissie uit den Stedelijken Raad, bestaande uit de heeren: Mr. van Son, Kivits en Heeren, naar 's Hage vertrokken, ten einde het belang onzer stad voortestaan, bij het aanleggen van spoorwegen in deze provincie.

— Wij lezen in een belgisch dagblad het navolgende. In een tijd dat elk ieder bedacht is op de middelen, om het land van gezonde en voor een ieder verkrijgbare voedingsmiddelen te voorzien, is het welligt niet nutteloos, de aandacht op de kastanje te vestigen. Deze vrucht, die in onderscheidene oorden van Frankrijk zeer overvloedig is, en als eene voortreffelijke spijs beschouwd wordt, als onder anderen in de departementen van de Creuse, Haute-Vienne, Corrèze, Dordogne, Lozère, Cevennes enz. schijnt alle wenschelijke hoedanigheden in zich te bevatten.

De kastanje, een gezond voedsel, aangenaam van smaak, geene andere uitgaven vorderende, dan het koken, gemakkelijk te verteren, geeft sterkte en kracht aan degenen, die er zich mede voeden, en haar middelmatige prijs, betrekkelijk hare voortreffelijke hoedanigheden, is geschikt om groote hulp aan te brengen.

Men verzekert ons dat eene groote inrigting te Brussel, door al deze voordeelen getroffen, zich

